

POLIKLETOV DORIFOROS ALI NOSILEC KOPJA

M. K.

DORIFOROS ali **Nosilec kopja** je motiv iz starogrškega kiparstva, ki prikazuje mladeniča s kopjem. Je najbolj poznano delo grškega kiparja 5. stoletja pred našim štetjem Polikleta. S tem kipom je umetnik postavil merilo moške lepote v grškem kiparstvu zaradi idealnih razmerij telesa. Je ideal harmonične človeške postave, izrazito atletske telo. Na kipu je v ospredju kontrast med napeto levo roko, ki drži kopje, in sproščeno desno roko, ki prosto visi ob boku. Leva noga je upognjena v kolenu in je položena na podstavek na tleh. Ta poza (gib) nakazuje prejšnji ali prihodnji gib. Teža telesa počiva na desni nogi, medtem ko je druga noga razbremenjena. Prenos teže telesa na eno nogo zahteva nagnjen položaj bokov, katerim odgovarja linija spuščenega ramena. Ta posebnost daje vtis lahкотnosti in dinamičnosti ravnotežja, ki prikazuje gibanje. Položaj telesa in miren izraz na obrazu daje občutek sproščenosti atleta, ki počiva in čaka na naslednjo tekmo.

Izvirnik kipa Doriforosa je bil narejen iz brona. Izvirnik ni bil najden, poznamo le marmorno kopijo. Najbolj ohranjena je kopija kipa iz Pompejev, kateri manjka kopje v levi roki (slika).

POLIKLET je bil grški kipar in teoretik iz Arga. Deloval je v obdobju med leti 450 – 440 pr. Kr. Pretežno je oblikoval bronaste kipe atletov, ki so z idealnimi razmerji človeškega telesa postali vzor kiparstva v antiki. Poliklet je v svojih teoretskih razpravah uveljavil mere za skladno kompozicijo idealnih razmerij, imenovan »GRŠKI KANON«. Ena od zapovedi je, da je v popolnem človeškem telesu, poleg glave, še 6 njenih dolžin. Prvi je v kiparstvu uporabil tudi tako imenovani »kontrapost« - to je naraven položaj človeškega telesa, naslonjenega na eno nogo, pri čemer se telo postavi v S linijo.

Njegovi bronasti kipi so povečini izgubljeni, poznamo jih po rimskih marmornih kopijah.

Ostala Polikletove znane skulpture: Diadumen – nosilec krone - prikazuje klasičen grški profil
Diskofor – nosilec diska
Efeb – Westmacottski atlet
Ranjena Amazonka

Viri:

WIKIPEDIA

Mala splošna enciklopedija DZS

